

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. I. Conclusio affirmativa statuitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

4. Eundem errorem amplexus est Calvinus lib. A
 4. instit. cap. 4. num. 2. ubi similiter negat Episcopatum esse gradum Presbyteratu superiorem à Christo institutum, his verbis: Quibus ergo docendi munus injunctum erat, eos omnes nominabant Presbyteros. Illi ex suo numero in singulis civitatibus unum elegebant, cui specialiter dabant titulum Episcopi, ne ex aequalitate, ut fieri solet, dissidia nascerentur. Neque tamen sic honore & dignitate superior erat Episcopus, ut dominium in Collegas haberet; sed quas partes habet Consul in Senatu, ut referat de negotiis, sententias roget; consulendo, monendo, hortando, aliis precat; autoritate sua totam actionem regat, & quod decretum communis consensio fuerit, exequatur; id munus sustinebat Episcopus in Presbyterorum cœtu. Atque id ipsum pro temporibus necessitate, fuisse humano consensu inductum, fatentur ipsi Veteres. Hæc Calvinus: consequenter num. 3. docens, idem semper fuisse munus Episcopi & Presbyteri, nempe Verbi & Sacramentorum dispensationi incumbere. Ut hic error refellatur, & veritas Catholica stabilitur, sit

§. I.

Conclusio affirmativa statuitur.

3. Dico igitur, Episcopos jure divino dignitate & potestate esse Presbyteris superiores.
 Hæc veritas definitur in Concilio Constantiensi, in bulla Martini V. ubi omnes errores Joannis Wiclef damnantur. Et in Tridentino sess. 23. cap. 4. ubi sic dicitur: Sancta Synodus declarat, præter ceteros Ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, adhuc Hierarchicum Ordinem præcipue pertinere, & positos, sicut idem Apostolus ait, à Spiritu sancto, regere Ecclesiam Dei, eosque Presbyteris superiores esse, ac Sacramentum Confirmationis conferre, ministros Ecclesie ordinare, atque alia pleraque peragere ipsos posse, quarum functionum potestatem reliqui inferioris Ordinis nullam habent. Et can. 7. sic definitur: Si quis dixerit, Episcopos non esse Presbyteris superiores, vel non habere potestatem Confirmandi & Ordinandi, vel eam quam habent, illis esse cum Presbyteris communem, &c. anathema sit.
 4. Eandem superioritatem Episcopi ad Presbyterum, quantum ad dignitatem, & potestatem, passim agnoscunt SS. Patres: Dionysius enim cap. 5. Ecclesiasticæ Hierarchiæ sic ait: Pontificum Ordo primus, qui purgat, illuminat, & perficit: Sub illo autem Ordo Sacerdotum purgat, & illuminat, non verò perficit; Ministrorum vero tantum purgat. Quibus verbis majorem in Episcopis potestatem, & ad plura pertinentem, agnoscit, quam in Sacerdotibus, & aliis Ecclesiæ Ministris, quos etiam illis inferiores esse affirmat. Ignatius Martyr in Epistola ad Tarcentenses: Presbyteri (inquit) Episcopo subditi estote, Diaconi Presbyteris, populus Presbyteris, & Diaconis. Et in Epistola ad Philadelphios: Boni sunt Sacerdotes: sermons Ministri; melior autem est Pontifex, cui tradita sunt sancta sanctorum, & cui soli sunt commissa secreta Dei. Clemens Romanus in canonibus Apostolorum can. 40. Presbyter & Diaconi præter Episcopum nihil agere pertinent: nam Domini populus illi commissus est, & pro animabus eorum hic redditurus est rationem. Demum Tertullianus lib. de Baptismo cap. 17. Ius habet, inquit, dandi Baptismum Summus Sacerdos, qui est Episcopus, de

hinc Presbyteri, & Diaconi; non tamen sine Episcopi auctoritate.

Eandem veritatem probat S. Thomas hic quæst. 40. art. 4. multipliciter. In primis enim in argumento sed contra, sic dicitur: Divina mysteria debent esse magis ordinata, quam humana: Sed humanorum officiorum ordo exigit, ut in quolibet officio præponatur unus, qui sit princeps illius officii, sicut præponitur militibus Dux, & inferioribus artificibus Architectus, qui princeps operis dicitur: Ergo similiter Ecclesiasticæ Hierarchiæ ordo exposcit, ut Sacerdotibus præponatur aliquis, qui sit Sacerdotum Princeps, & hic est Episcopus. Unde Dionysius loco citato de Ecclesiastica Hierarchia, in ea ait primum esse Pontificem, à quo omnis sacra potestas ad inferiores derivatur.

Deinde in corpore articuli sic arguit: Omnis potestas quæ non potest exire in actum, nisi præsuppositis quibusdam ordinationibus, dependet ab illa potestate quæ illas ordinationes facit: Atqui Sacerdos non potest absolvere & ligare nisi præsuppositâ Prælati jurisdictione, quæ sibi subdantur illi quos absolvit: Ergo potestas Sacerdotalis ab Episcopali dependet, & illi inferior est.

Postea in resp. ad 1. eandem veritatem demonstrat ex eo quod novum Sacerdotium ita antiquo respondere debet, ut quod Aaron & filii ejus, & Levitæ fuerunt in veteri lege, hoc in Ecclesiâ sint Episcopi, Presbyteri, aut Diaconi, seu reliqui Ecclesiæ Ministri: ita ut Episcopi respondeant Aaron; Presbyteri filiis Aaronis, qui minores erant Sacerdotes, patri subiecti; Diaconi, & alii Ministri, Levitis, id est, aliis qui de Tribu Levitica oriundi erant, quamvis non essent filii Aaronis: At in lege veteri longe major erat potestas & jurisdictio Aaronis, quam reliquorum Sacerdotum inferiorum; ille enim poterat semel in anno ingredi sancta sanctorum, quod aliis minoribus Sacerdotibus non licebat: Ergo similiter in lege nova, Episcopus dignitate, auctoritate, & potestate, cæteris præcellit Presbyteris; eique soli ut Ministro ordinario competit conferre Sacramentum Confirmationis & Ordinis, & alios Presbyteros ordinare ratione cuius potestatis Episcopi à SS. Patribus dicuntur Patrum progenitores, qui progenerant Presbyteros, qui patris officium erga fideles exercent, eos filios Dei per gratiam gignendo.

Demum S. Doctor in resp. ad 3. sic dicitur: Sicut omnium rerum naturalium perfectiones præexistunt exemplariter in Deo, ita Christus fuit exemplar omnium officiorum Ecclesiasticorum; unde unusquisque Minister Ecclesiæ, quantum ad aliquid gerit typum Christi; & tamen ille est superior, qui secundum majorem perfectionem Christum representat: Sacerdos autem representat Christum in hoc quod per se ipsum aliquod ministerium implevit, sed Episcopus in hoc quod alios ministros instituit, & Ecclesiam fundavit; unde ait Episcopum pertinere mancipare aliquid divini officii, quasi cultum divinum, ad similitudinem Christi, statuens: & propter hoc etiam Episcopus specialiter sponsus Ecclesiæ dicitur, sicut & Christus.

His addo quæ scribit idem S. Doctor 2. 2. quæst. 84. art. 6. ad 2. quia veritatem Catholicam de superioritate Episcopi supra Presbyteros mirum in modum illustrant: Episcopi (inquit) principaliter habent curam omnium suæ Diocesis:

sis : Presbyteri autem Curati & Archidiaconi habent aliquas subministraciones sub Episcopis & unde super illud 1. ad Corinth. 12. Alij opitulaciones, alij gubernatores, dicit glossa, opitulaciones, id est, qui majoribus ferant opem, ut Titus Apostolo 3. vel Archidiaconi Episcopis. Gubernaciones, scilicet minorum personarum pralaciones, ut Presbyteri sunt, qui plebi documento sunt. Et Dionysius dicit cap. 5. Eccles. Hierarchia, quod sicut universalem Hierarchiam videmus in Iesu terminatam: ita unamquamque functionem in proprio divino Hierarcha, id est Episcopo. Et distinct. 16. quast. 1. cap. cunctis: Omnibus Presbyteris & Diaconibus attendendum est, ut nihil absque proprii Episcopi licentia agant. Ex quo patet quod ita se habent ad Episcopum, sicut Balivi, vel Praepositi ad Regem; & propter hoc sicut in mandatis potestatis solus Rex benedictionem solemnem accipit, alij vero per simplicitatem commisionem insituntur: ita etiam in Ecclesia cura Episcopalis cum solemnitate consecrationis committitur: Cura autem Archidiaconatus & Plebanatus cum simplici injunctio: consecrantur tamen in susceptione Ordinis, scilicet antequam curam habeant.

§. II.

Solvuntur objectiones Hæreticorum.

10 Obijciunt primò Hæretici: Juxta Apostolum iidem sunt Episcopi & Presbyteri: Ergo Episcopus dignitate & potestate non est superior Presbyteris. Consequentia patet, Antecedens probatur ex illo Pauli ad Philipp. 1. Paulus & Timotheus servi Iesu Christi, omnibus sanctis qui sunt Philippi, cum Episcopis & Diaconibus. Quo loco Presbyteri dicuntur Episcopi, non enim in una urbe multi fuissent Episcopi: si Episcopi nomen summum aliquem Sacerdotem significaret. Item 1. ad Timoth. 4. dicitur: Noli negligere gratiam Dei qua est in te, qua data est tibi, per impositionem manuum Presbyterij, ubi Episcopatum ad quem assumptus fuit Timotheus, Apostolus vocat Presbyterium. Et Act. 20. idem Paulus vocavit, ad se majores natu Ecclesie, id est Presbyteros, & tamen dum eos alloquitur, Episcopos appellat, dicens: Attendite vobis & universo gregi, in quo vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos, regere Ecclesiam Dei.

11 Respondeo negando Antecedens, & ad illius probationem dico, Apostolorum tempore nomina illa Episcopus & Presbyter, communia fuisse omnibus Sacerdotibus tam majoribus, quos nunc Episcopos dicimus, quam minoribus, quos Presbyteros appellamus: licet res ipsa & potestates ac officia distincta essent; unde non mirum quòd Apostolus locis citatis, Presbyteros, Episcopos, & Episcopatum ad quem fuit assumptus Timotheus, Presbyterium appellaverit; quamquam juxta multos Patres, Presbyterium ibi sumatur pro cœtu seniorum seu Episcoporum, qui novo Episcopo manus imponunt. Hæc solutio & interpretatio desumitur ex Chrystostomo homil. 1. in Epist. ad Philipenses, ubi exponens illa verba cum Episcopis & Diaconibus hæc habet: Quid hoc sibi vult, itane unius civitatis plures erant Episcopi? Nequaquam, sed hoc titulo designat Presbyteros, tunc enim temporis adhuc vocabulum erat commune.

12 Obijciunt secundò difficilem locum Hieronymi, qui significare videtur, Episcopos non esse jure divino Sacerdotibus superiores, sed tantum ex constitutione & consuetudine Eccle-

A fia: nam in cap. 1. Epistolæ ad Titum, circula verba, Et constituitur per civitates Presbyterus, licet idem est Presbyter, qui Episcopus; & antequam dicitur pulis, Ego sum Paulus, Ego Apollo, Ego vero Cephas, communi Presbyterorum consilio Ecclesie gubernata. Postquam vero unusquisque eos quos baptizavit suos esse putabat, non Christi, in toto orbe decessit, ut unus de Presbyteris electus superponeretur, eadem ad quem omnis Ecclesia curaperiret, & plurimum nomina tollerentur. Et inferioris subjectione adduximus, ut ostenderemus apud veteres, eorum se Presbyteros & Episcopos. Sicut ergo presbyteri, se ex Ecclesie consuetudine, et qui per episcopatum esse subiectos: ita Episcopi novit, se magis consuetudine, quam dispositionis Dominice veritate, Presbyteris esse majores, & in commune debere Ecclesiam regere.

Huic difficillimæ objectioni non alter respondet Michaël Medina lib. 1. de sacrorum hominum continentia cap. 5. quam succumbendo difficultati, & concedendo reverè Hieronymum cum Aërianis sensisse, Episcopos non esse jure divino, sed ex consuetudine tantum & constitutione Ecclesie, Presbyteris superiores: quantum (inquit) ob hujus S. Doctoris reverentiam Ecclesia hunc errorem quem in Aërianis damnavit, in eo toleraverit, aut dissimulaverit.

Verum hæc responsio temeritate non caret, quia non solum tanto Patri & Doctori, sed ipsi etiam Ecclesie injuriosa est, cui acceptionis personarum notam injuriam: cum enim (ut ait Bellarminus) Hieronymus post Aërium vixerit, ut quæso, Ecclesia unam atque eandem sententiam in Aërio damnavit, & in Hieronymo toleravit: Nonne Aërio potius ignoscendum fuit, quare definitionem Ecclesie peccasse videbatur, quam Hieronymo, qui damnatam jam hæresim sequutus est?

Respondent alij, initio nascens Ecclesie, omnes Presbyteros fuisse Episcopos, subinde quætorum non esse, quòd Hieronymus & alij SS. Patres dixerint, eo tempore Episcopos non fuisse majores Presbyteris.

13 Sed hæc solutio non valet, quia Hieronymus loco citato Presbyterorum dignitatem adversus intolentiam Diaconum tuetur conatur, eamque demonstrare nititur, ex eo quòd Sacerdotalis dignitas æqualis est Episcopali: cum Episcopi (inquit) magis consuetudine, quam dispositionis Dominice veritate, sint majores Presbyteris, & initio nascentis Ecclesie, communi Presbyterorum consilio, Ecclesie gubernarentur: Ergo non eam solum ratione cesset, primos Presbyteros fuisse pares Episcopos, quòd essent etiam ipsi vel Episcopi.

14 Tertiò responderet Amicus, Hieronymum in ea quidem fuisse sententia, quòd Episcopus jure divino non sit Presbytero superior, sed tantum Ecclesie consuetudine & ordinatione; nullo tamen pacto sensisse cum Aërio quia ille negabat, etiam Ecclesie constitutione, Ordinem Episcopalem esse Presbyterali superiorem.

Sed hæc quoque solutio, nisi aliquid ei addatur, non satis facit: Aërius enim non ignorabat, nec negabat, secundum Ecclesie leges, Episcopum Presbytero esse majorem, sed jure divino pares esse astringebat. His ergo solutionibus pretermittis,

Ad objectionem respondeo, dicto in Episcopi

Handel in Phil
obsec

NIT
MIT